

31.03.2020

לכבוד
מר רם זהבי
מנהל מחוז הדרום במשרד החינוך
בדואר אלקטרוני rama@education.gov.il

לכבוד
מר שמואל אבואב
מנכ"ל משרד החינוך
שבטי ישראל 34, ירושלים 91911
בטלפון: 073-3933040 ובפקס: 073-3933043

שלום רב,

דחוף!

הנדון: היערכות למערך הוראה מרחוק במערכת החינוך הערבית בנגב

הריני לפנות אליכם, בדרישה לפעול באופן שוויוני ומיידי להנגשת מערך הלימודים מרחוק עבור התלמידים הבדואים במערכת החינוך הערבית בנגב, והכל כפי שיפורט להלן:

1. כידוע, בעקבות מגפת הקורונה אשר התפשטה לאחרונה במדינת ישראל ומדינות רבות בעולם, ביום 13.03.2020, נאלצו בתי הספר במדינה לסגור את שעריהן עד להודעה חדשה. על רקע זה, הוציא משרד החינוך מספר הודעות שעניינן קיום למידה מרחוק בכל בתי הספר. בשל כך מתקיימים היום לימודים מרחוק בבתי ספר יסודיים ובחטיבות ביניים כאשר אין ספק שלצורך כך, רשת אינטרנט, קווי חשמל ומחשבים, הם הכלים העיקריים לצורך מימוש האפשרות והנגישות ללימוד מרחוק. יצוין כי בשבוע שבין ה-22 עד 26 במרץ הופסקה הלמידה מרחוק בחינוך היסודי אך חזרה לאחר מכן.

2. לאחר בדיקת נושא הלימוד מרחוק, וקבלת דיווחים מבתי ספר בכפרים הבדואים, עלה כי ישנו פער בין ההיערכות של בתי הספר השייכים למערכת החינוך הערבית ובין אלו השייכים למערכת החינוך העברית. פער זה גדל ככל שמשווים עם מערכת החינוך הערבית בנגב, שם המצב מחמיר. יש לציין, כי ישנם 79,302 תלמידים אשר לומדים ב-143 מוסדות חינוך שמופעלים בכפרים הבדואים השונים בנגב בכיתות א' עד יב'.

3. היערכות מערכת החינוך הערבית למידה מרחוק בכפרים הבדואים בנגב, הינה דלה מאוד וכמעט אינה מאפשרת למידה מרחוק. חוסר ההיערכות נובע מהעובדה כי המדינה מסרבת לחבר כפרים אלו לרשת החשמל כך שאין תשתיות חשמל ובזק בכל הכפרים הבדואים, גם המוכרים מבינם, דבר הגורע ישירות על תשתיות האינטרנט אשר משמשות כדרישה בסיסית ביותר על מנת לאפשר קיום מערך הלמידה מרחוק. דבר זה בא לידי ביטוי גם בהעדר התשתית הטכנולוגית בכפרים אלו שאינה מאפשרת לתלמידים ללמוד מרחוק באמצעות רשת האינטרנט. גם מבחינת

P.O. Box 8921 Haifa 31090 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

חיפה 31090, ص.ب 8921 هاتف 04-9501610 فاكس 04-9503140

חיפה 31090, ת.ד. 8921 טלפון 04-9501610 פקס 04-9503140

Email: adalah@adalah.org

<http://www.adalah.org>

היערכות המורים והנחייתם המתגוררים בכפרים הבדואים בנגב, במיוחד הכפרים הלא מוכרים, משימה זו של לימוד מרחוק הינה כמעט בלתי ישימה. כתוצאה מכך, המצב הקיים הוא שההיערכות בכפרים הבדואים בנגב הינה הדלה ביותר במדינה, כך שכמעט ואין אפשרות ליישום המערך האמור.

4. מעמדם הסוציו אקונומי הירוד ממילא של האוכלוסייה הערבית בדואית בנגב תורם לקשיים של התלמידים ללמידה מרחוק. 50% מהאוכלוסייה הערבית נמצאת מתחת לקו העוני, והרבה מאוד מהבתים בכפרים הבדואים אין להם ציוד מחשבים או אמצעים שמאפשרים להם להתחבר למערך הלמידה מרחוק.

5. יתר על כך, גם אם יש בבתים מסוימים מחשבים, העובדה כי אספקת החשמל מתבצעת דרך גנרטור חשמל לא מאפשרת הפעלת מחשבים אלה, הרי כוח החשמל הדרוש בשביל כך אינו מתקיים. בנוסף, ילדים אשר לומדים דרך הסמארטפונים גם יש להם מחסום של נגישות הסמארטפונים מאחר שמספר המכשירים שנמצאים בבית לעומת המספר הממוצע של הילדים במשפחה, אשר עומד על כ-6 ילדים, אינו תואם.

6. בנוסף, ההוראות לתפעול הלמידה מרחוק באתר האינטרנט של משרד החינוך הינם בשפה העברית בלבד. כך שילד שאינו יודע לקרוא עברית אינו יכול לתפעל את מערך הלימוד מרחוק ולגשת לתכנים הלימודיים שבו.

7. כל האמור לעיל מהווה מחסום רציני בפני תלמידים הגרים בכפרים הבדואים, ופוגע באופן קיצוני בזכותם לחינוך ובשוויון ששתיהן הוכרו ע"י בית המשפט העליון כזכויות חוקתיות. העובדה כי משרד החינוך הורה על סגירת בתי הספר ועל למידה מרחוק, דבר שאינו ישים עבור התלמידים הבדואים בנגב, מחייבת הקצאת המשאבים הדרושים כדי להנגיש את החינוך עבור התלמידים.

8. העובדה שתלמידים אלו אינם יכולים לממש את זכותם לחינוך בימים אלו ורציפות שנת הלימודים נקטעת עבורם בהוראת משרד החינוך כשהאחרון אינו מספק מענה הולם יש בה כדי לפגוע אנושות בזכותם לנגישות למערכת החינוך. אין להכביר במילים אודות חומרת הנזק והפגיעה בהתפתחותם האישית של התלמידים בעקבות חסימת נגישותם לחינוך והסיכון בשיעורי נשירה גבוהים לאחר מכן ממערכת החינוך. נזק זה עלול להחמיר ככל שהצפי שמצב החירום בעקבות התפשטות מגפת הקורונה תיארך זמן רב.

לאור זאת, אנו דורשים ממשרד החינוך לפעול באופן מיידי וכדלקמן:

א. להנגיש את מערך הלימוד מרחוק באופן שוויוני לתלמידים הגרים בכפרים הבדואים בנגב ולדאוג שלכל תלמיד קיימת תשתית הולמת בכדי להתחבר לאינטרנט לצורך לימוד מרחוק;

ב. לוודא כי הוראות התפעול של הלמידה מרחוק מונגשות בשפה הערבית באתר האינטרנט של משרד החינוך בכדי לספק הנחיות מונגשות לכל ילד ובשפתו אודות האופן בו יש לתפעל את מערך הלימוד מרחוק;

ג. לספק ולדאוג כי לכל תלמיד יש מחשב שיוכל להתחבר אליו לרשת האינטרנט כדי ללמוד מרחוק.

לאור דחיפות הנושא, נודה לקבלת עמדתכם תוך 24 שעות.

בכבוד רב,

איה חאג' עודה, עורכת-דין

מר ר